

Αλφα

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

ΣΑΒΒΑΤΟ 10 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1998 • ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ • ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 45 • ΕΤΟΣ 30 • ΤΕΥΧΟΣ 116 • ΔΡΑΧΜΕΣ 200

Πορεία Αλληλεγγύης στους Ζαπατίστας: Τρίτη 13/1, 6 μ.μ. Αθήνα (Πλ. Κάνιγγος), Θεσσαλονίκη (Καμάρα)

CHIAPAS

ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ ή βαρβαρότητα

Tο σκηνικό είναι πάντοτε το ίδιο. Μια ινδιάνικη ζαπατίστικη κοινότητα. Αυτοί είναι οι κάτοικοί της. Κοιτάξτε τους στρατιώτες της κυβέρνησης να ασκούν βία σε γυναίκες και παιδιά. Κοιτάξτε τους πώς τους σκοπεύουν με τις κάνες τους. Δεν υπάρχει καταδίωξη των ζαπατίστας, λέει η κυβέρνηση. Έχει δει τους ομοσπονδιακούς στρατιώτες με τα πανίσχυρα όπλα; Έχει δει τις γυναίκες και τα παιδιά ζαπατίστας με τα ξύλινα όπλα και τα μαντήλια; Αυτές οι φωτογραφίες είναι «ανεύθυνες φήμες»; Ψεύδονται οι φωτογραφίες; Είναι ρετουσαρισμένες; Πρόκειται για φωτομοντάζ προκειμένου να μας κοροϊδέψουν και να μας κάνουν να πιστέψουμε πως οι στρατιώτες της κυβέρνησης επιτίθονται στους ινδιάνους, ενώ αυτό που κάνουν στην πραγματικότητα είναι να τους προσφέρουν φάρμακα, κόψιμο μαλλιών, μαθήματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, γλυκά, παιχνίδια και επισκευές οικιακών ηλεκτρικών συσκευών;

Ψεύδονται αυτές οι φωτογραφίες που απεικονίζουν το βλέμμα των γυναικών ζαπατίστας; Βλέπετε καθόλου δουλοπρέπεια και ταπεινοφροσύνη σ' αυτό το βλέμμα; Η κυβέρνηση λέει πως δεν καταδιώκει τους ζαπατίστας, πως ο στρατός της προσφέρει βοήθεια στον πληθυσμό. Βλέπετε ευγνωμοσύνη σ' αυτό το ινδιάνικο βλέμμα; Κάποιος ψεύδεται. Ή οι φωτογραφίες ή η κυβέρνηση. Γιατί εμείς το μόνο που βλέπουμε σ' αυτές τις εικόνες είναι, ναι, ένας λαός που δέχεται επίθεση, αλλά αξιοπρεπής και εξεγερμένος. Βλέπουμε ένα λαό που δε θα επιτρέψει να επαναληφθεί η ατίμωση του Acteal. Αυτό βλέπουμε.

Εσείς, τι βλέπετε;

Από τα βουνά του μεξικανικού νότου
Subcomandante Insurgente Marcos
Μεξικό, 5 Γενάρη 1988

Η απελπισμένη έξοδος των Κούρδων

Οι γνώριμες εικόνες διείσδυσαν με ταχύτητα ριπής στο πεδίο του μουδιασμένου και μαλθακού βλέμματος μας. Καράβια παλιά, παλιά ώστε να απορείς που επιπλέουν ακόμα. Και κάσμος πολύς, πολύς ώστε να απορείς πώς χωρέσανε όλοι. Η σκηνή δεν είναι πρωτόφαντη. Όμως για πρώτη φορά τα πλούτη της απελπισμένης φτάνουν στα δυτικοευρωπαϊκά λιμάνια με τέτοια συχνότητα. Τόσο συχνά και τόσο μαζικά ώστε να παίρνει έναν τόνο απορίας το αυστηρό ύφος των άτεγκτων αστυνομικών οι οποίοι αν κι εξοπλισμένοι με τα τελευταία μέσα της τεχνολογίας, αδυνατούν να κουμαντάρουν το πλεούμενο στην Αδριατική πλήθος. Το πλήθος που οπλί-

στηκε με την αποφασιστικότητα της απόγνωσης για να αψηφήσει τα σύνορα, τις διεθνείς συνθήκες, τους δορυφόρους.

Οι Κούρδοι φεύγουν γιατί ο τόπος τους ρημάχητης. Κατ' αρχήν τεμαχίστηκε από τις διεθνείς συνθήκες που υπέγραψαν οι μεγάλες δυνάμεις στις αρχές του αιώνα -είναι αυτές οι συνθήκες που επικαλείται η εκάστοτε ελληνική κυβέρνηση όποτε τη βολεύουν, παρουσιάζοντας τες σαν τις ύψιστες εκφράσεις του δικαίου και της αρετής. Στη συνέχεια αφαλατώθηκε από την κουλτούρα του που τέθηκε στην παρανομία. Έπειτα δηλητηριάστηκε από τον Σαντάμ -ο οποίος μέσα σε λίγα χρόνια από πιστός σύμμαχος έγινε ο κύριος εχθρός της Δύ-

σης. Μετά πυρπολήθηκε από τον τουρκικό στρατό που έκρινε ότι η εθνοκάθαρη είναι ο καλύτερος τρόπος για να επιτευχθεί η περιπόθητη ομοιογένεια του τουρκικού έθνους. Και τέλος οι δηλητηριασμένες στάχτες σκορπίστηκαν από το δίδυμο Μπαρτζανί-Ταλαμπανί.

Οι Κούρδοι λοιπόν φεύγουν για να διαφύγουν του ολέθρου.

Η Τουρκία ανέχεται αυτή τη φυγή -αν δεν την υποθάλπει κιόλας. Το διασυνοριακό ανθρώπινο εμπόριο αποφέρει τεράστια κέρδη σε σκληρό συνάλλαγμα. Επιπροσθέτως, το Κουρδιστάν ερημώνει απαλλάσσοντας την

συνέχεια στη σελίδα 4

CHIAPAS

Η κλιμάκωση
της βίας και η
κουλτούρα της
αντίστασης

Σελ. 3

ΚΑΣΤΟΡΙΑΔΗΣ

Το χειραφετη-
σιακό πρόταγμα

Σελ. 4-5

ΓΑΛΛΙΑ

Οι άνεργοι
στους δρόμους

Σελ. 6

EZLN

Ανακοίνωση της
5/1/1998

Σελ. 8

Δευτέρα 12 Γενάρη, αίθουσα εκδηλώσεων της Α.Σ.Ο.Ε.Ε., 6 μ.μ.

Το Αλφα διοργανώνει βιντεοπροβολή ντοκουμέντων με μαρτυρίες των εκτοπισμένων του Chenalho (22 Νοέμβρη), χρονικό των δολοφονιών, του εκτοπισμού και της επιστροφής των εξεγερμένων του San Pedro (Άνοιξη 1997) και τις κινητοποιήσεις των ζαπατίστας ενάντια στην εγκατάσταση στρατοπέδου στο San Cayetano (24 Αυγούστου 1997).

Na αποτραπεί η έκδοση του Ενρίκο Μπιάνκο

Τις επόμενες ημέρες κρίνεται σε πρώτο βαθμό η αίτηση των ιταλικών αρχών για την έκδοση του Ενρίκο Μπιάνκο. Ήδη έφτασαν στην Ελλάδα τα επίσημα αντίγραφα των καταδικαστικών αποφάσεων, των διεθνών ενταλμάτων σύλληψης και των λοιπών δικαστικών εγγράφων της υπόθεσης. Η διαδίκασία έγινε μέσα στην προθεσμία των 40 ημερών από τη σύλληψή που ορίζει ο νόμος. Η εκδίκαση της υπόθεσης αναμένεται μέσα στον Ianouáriο.

Η δικογραφία επιβεβαιώνει τα όσα μέχρι τώρα έχει δηλώσει ο Μπιάνκο. Οι καταδικαστικές αποφάσεις που τον βαρύνουν αφορούν στη ληστεία οπλωπλείου με σκοπό "όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται) την παροχή οπλισμού "σε τρομοκρατική ομάδα για την επιβολή της δικαστορίας μιας τάξης, του προλεταρίου, σε βάρος άλλων τάξεων". Δεν υπάρχει καμιά αναφορά

στης Ερυθρές Ταξιαρχίες και πολύ περισσότερο στην απαγωγή του Μόρο.

Η υπεράσπιση θα σπριχτεί στον πολιτικό χαρακτήρα των αδικημάτων που φαίνεται και από τα έγγραφα των ιταλικών αρχών. Τόσο η σύμβαση της Ρώμης, όσο και οι ελληνικοί νόμοι απαγορεύουν την έκδοση απόμου διωκόμενου για αδικήματα πολιτικής φύσης. Ειδικά για την υπόθεση του Μπιάνκο δεν μπορεί να βρεθεί κανένα πάτημα για να ισχυριστεί κανείς ότι οι πράξεις του δεν ήταν πολιτικές. Βεβαίως, είναι αμφίβολο το αν η όλη υπόθεση κριθεί με βάση στενά νομικά κριτήρια. Γι' αυτό η εγρήγορση είναι απαραίτητη.

Ακολουθούν αποσπασματικά από κείμενο που έγραψε ο Ενρίκο Μπιάνκο στις φυλακές Κορυδαλλού τις τελευταίες μέρες του 1997.

Oταν αποφάσισα να έρθω στην Ελλάδα, οι δικαστικές μου εκκρεμότητες είχαν μειωθεί. Οι κατηγορίες που μου είχαν αποδοθεί κατά τα τελευταία χρόνια της δεκαετίας του '70 είχαν πλέον εγκαταλειφθεί, αφού είχαν αποδειχθεί αβάσιμες.

Εις βάρος μου εκκρεμούσε μια καταδίκη σε 7 χρόνια, για ληστεία σε ένα κατάστημα οπλών, με ανατρεπτικό σκοπό, και μια καταδίκη -πάντα σχετική με αυτό το περιστατικό- σε 5 χρόνια, βασισμένη στη δήλωση ενός μεταμελημένου. Με τις κανονικές διαδικασίες, αυτές οι καταδίκες έπρεπε να είχαν παραγραφεί στις αρχές της δεκαετίας του '90. Από λόγους πολιτικής βούλησης ή απλής αμέλειας αυτό δεν έγινε κατά τα 11 χρόνια πριν καταστούν τελεσίδικες, και έτσι αναβλήθηκε επ' αόριστον η επιστροφή μου στην Ιταλία.

Η προσέγγιση των πολιτικών παιχνιδών σ' αυτή τη ζώνη της Ευρώπης και η έντονη παρουσία αμερικανών πρακτόρων αλλοίωσαν την έννοια της παρουσίας μου στη χώρα σας. Γνώριζα πως αργά ή γρήγορα θα γινόταν γνωστή η παρουσία μου στην Ελλάδα, αλλά πίστευα ότι τώρα πια στην Ιταλία υπάρχει η τάση να κλείσει αυτή η πολιτική περίοδος. Πίστευα ακόμα ότι η απόλυτη αποστολοποίησή μου από τα πολιτικά πράγματα της Ελλάδας θα μου εξασφαλίζει ότι δεν θα ξανανοίξει αυτή η υπόθεση η οποία δεν ενδιαφέρει πλέον κανέναν. Η αμερικανική παρουσία αλλοίωσε αυτά τα δεδομένα.

Όταν συνειδητοποίησα αυτή την κατάσταση, είχα ήδη αγωνιστεί σκληρά για να αποκτήσω οικονομική ανεξαρτησία, κάτω από συνθήκες δύσκολες, και ζούσα με τη σύντροφο μου και το γιο της και δεν είχα καμία πρόθεση να προδώσω την εμπιστοσύνη που μου είχαν δείξει. Ακολουθήσαμε την επιθυμία του γιου της και τον στείλαμε στην Ιταλία να συνεχίσει τις σπουδές του, πράγμα που σήμαινε αύξηση των χρηματικών αναγκών μας και κατέστησε αδύνατη την απομάκρυ-

σή μου. Επιπλέον αρχίσαμε μια έρευνα για να βρούμε συμπληρωματική απασχόληση και προσπάθησα να αποφύγω όσο μπορώ την κατάσταση της παράνοιας.

Ποιός ωφελείται από τη σύλληψή μου;

Είναι και πάλι στην επικαιρότητα η εικόνα της ιταλικής δικαιοσύνης την περίοδο του καθεστώτος έκτακτης ανάγκης, η οποία έχει τόσες φορές καταδικαστεί ακόμα και από οργανισμούς υπεράσπισης των δικαιωμάτων του ανθρώπου, με τις καταδίκες χωρίς αποδεικτικά στοιχεία και τις δίκες που διαρκούν μια ολόκληρη ζωή. Η ελληνική κυβέρνηση θα έχει λοιπόν κάποιες δυσκολίες να εκδώσει κάποιο πολιτικό φυγάδα, είκοσι χρόνια μετά από τη δράση του. Ποιός έχει συμφέρον να προκαλέσει αυτό το μικρό διπλωματικό επεισόδιο; Και ποιός έχει διαδώσει την εσφαλμένη ειδηση ότι πρόκειται για έναν "επικίνδυνο τρομοκράτη", ο οποίος καταζητείται για την υπόθεση Μόρο, ενώ έχουν συμπληρωθεί 10 χρόνια από τότε που αποσύρθηκαν ως παράλογες οι κατηγορίες αυτές;

Περί Σένγκεν και φακελώματος

Οχτώ χρόνια εργασίας στον τουριστικό τομέα έχουν καταγραφεί στην επαγγελματική μου απέντα. Όλες οι διευθύνσεις και τα τηλέφωνα των πελατών και των τουριστικών γραφείων είναι στα χέρια της αστυνομίας και βάσει της συνθήκης του Σένγκεν όλα αυτά τα άτομα μπορούν να καταχωρηθούν ως έχοντα σχέσεις με έναν "επικίνδυνο τρομοκράτη".

Δημοκρατία

Κατά κυριολεξία σημαίνει ένα σύστημα διακυβέρνησης όπου ο πολίτης εκλέγει τους κατάλληλους εκπροσώπους για κυβερνή-

σουν τη δημόσια ζωή. Η Ιταλία της δεκαετίας του '60 δεν ήταν δημοκρατία, διότι με βάση το μείρασμα του κόσμου στη Γιάλτα οι αμερικάνοι είχαν βέτο στην ανάδειξη του Κομμουνιστικού Κόμματος στην κυβέρνηση. Μια υπό διάλυση και αντιδημοκρατική πολιτική τάξη εξαπέλυσε τη "στρατηγική της έντασης" εναντίον ενός νεολαϊστικού κινήματος, αποτελούμενο κυρίως από πολίτες που είχαν γεννηθεί μετά το πόλεμο και διεκδικούσε οικονομικές και πολιτικές αλλαγές. (...). Το αποτέλεσμα αυτής της πολιτικής ήταν 4.000 πολιτικοί κρατούμενοι και 12.000 κατηγορούμενοι. Για να γιορτάσουν αυτό το μεγάλο αποτέλεσμα, το οποίο θα είχε προκαλέσει κρίση των κυβερνώντων κομμάτων σε οποιαδήποτε δημοκρατική χώρα, αυτοί συνέχισαν επί δέκα χρόνια να λεγλατούν το δημόσιο ταμείο, προτού εξαφανιστούν από την πολιτική σκηνή, πνιγμένοι στα σκάνδαλα. Ο Αντρεότι, μια κυρίαρχη μορφή εκείνης της πολιτικής τάξης, περνά τον καιρό του στις αίθουσες των δικαστηρίων. Μεταξύ άλλων διερευνάται η ανάμειξή του και στο θάνατο του στρατηγού Ντέλα Κιέζα, του στρατιωτικού νικητή του επαναστατικού κινήματος. Είκοσι χρόνια μετά από αυτές τις ιστορίες, και ενώ έχει γίνει γνωστή με απόλυτη διαφάνεια η ιστορία και η διαδρομή του επαναστατικού κινήματος, δεν έχει ακόμα χυθεί φως στην "στρατηγική της έντασης". Τα κρατικά μυστικά είναι ακόμα καλά κρυμμένα.

Το δικαίωμα του ασύλου

Οι κυβερνήσεις υπογράφουν συνθήκες για να εμποδίζουν στα άτομα που καταζητούνται από μια χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης να βρίσκουν άσυλο σε μια άλλη χώρα της Ένωσης. Στη βάση αυτής της πολιτικής βρίσκεται το θεώρημα ότι οι χώρες της Ένωσης είναι ανεπιγμένες δημοκρατίες, οι οποίες εγγυώνται την πολιτική ελευθερία των πολιτών τους και κατά συνέπεια δεν είναι δυνατόν να έχουν πολιτικούς κρατούμενους, πα-

ρά μόνο εγκληματίες που παραβαίνουν τους νόμους.

Αυτή η θεωρία, όσο κι αν ηχεί ωραία, έρχεται σε καταφανή αντίθεση με την πραγματικότητα. (...).

Η πολιτική συμβίωση εκατομμυρίων ανθρώπων θα προκαλεί πάντα συγκρούσεις, που θα οφείλονται σε αντιθέσεις οικονομικές ή θρησκευτικές ή ακόμα και σε παρεμβάσεις των μεγάλων δυνάμεων. (Ας φανταστούμε προς σημάνη τι θα συνέβαινε αν τα συμφέροντα των αμερικάνων απαιτούσαν μια Ιταλία χωρισμένη στα δύο...).

Το δικαίωμα του πολιτικού άσυλου παραμένει ένα ζήτημα που δεν μπορεί να απαρνηθεί όποιος έχει στην καρδιά του τις πολιτικές ελευθερίες.

Η Ευρώπη κατακλύζεται σήμερα από την ανεργία. Τί θα συνέβαινε σε μια χώρα σαν τη Γαλλία με ένα λεπέν εκλεγμένο δημοκρατικά;

Πολιτικά αδικήματα ή αδικήματα του κοινού ποικικού δικαίου;

Δεν υφίσταται στο ποινικό δίκαιο κανένα άρθρο που να διακρίνει ένα πολιτικό αδίκημα από ένα ποινικό αδίκημα (...). Εάν ο "βίαιος θάνατος" είναι λοιπόν έγκλημα, γιατί δεν υπογράφουν οι κυβερνήσεις συνθήκες που να καθορίζουν ως εγκληματικές πράξεις όλους τους πολέμους; Η ανθρώπινη δραστηριότητα δεν είναι όμως τόσο απλή και φορτώνται πολιτικές ευθύνες στην πλάτη των δικαστών.

Μια ευχή σε εποχή γιορτών

Είμαι πεπεισμένος ότι έχω καταστεί ομήρος της αμερικανικής πολιτικής στην περιοχή. Εύχομαι στον ελληνικό λαό που με φιλοξένησε για δέκα χρόνια να μην υποστεί την ίδια με μένα μαρτύριο.

Κυκλοφόρησε το 1ο τεύχος του "τοπικού δ

Η κλιμάκωση της βίας και η κουλτούρα της αντίστασης

3 Γενάρη 1997: Δεκαέξι περίπου ώρες κράτησε η πολιορκία της κοινότητας La Realidad στη ζούγκλα Lacandona -άπουτε έδρα της Γενικής Διοίκησης του EZLN- από τον ομοσπονδιακό στρατό. Με μια αιφνιδιαστική κυκλωτική κί-

βροχή μας έσωσε από την επίθεση από γη και αέρα. Εμείς έμαστε στον τόπο μας. Δεν πρόκειται να φύγουμε. Εδώ θα μείνουμε μαζί με τα παιδιά μας». Εξάλλου, καθόλη τη διάρκεια της επιχείρησης άντρες και γυναίκες σχημάτισαν ο-

κίνωνε την ανακάλυψη «στρατόπεδου του EZLN» στο δήμο του Altamirano με όπλα, εκρηκτικά και ραδιομετοδότες, όπως επίσης και στις κοινότητες του δήμου Chenalho, Los Chorros και Quexoxic. Ταυτόχρονα οι διεθνείς παρατηρητές εγκατέλειπαν το Aguascalientes του Oventic στα Ορεινά της Τσιάπας, μετά από έκκληση της ζαπατιστικής διοίκησης και ενώ ο Ομοσπονδιακός Στρατός εγκαθιστούσε προσωρινό στρατόπεδο 500 μέτρα από την είσοδο του. Στις 7 Γενάρη επέστρεψαν στα σπίτια τους οι 35 οικογένειες που εν τω μεταξύ το είχαν εγκαταλείψει και αυτές. Ο νεαρός Carlos, επικεφαλής της φρουράς του Aguascalientes, του δεύτερου πιο σημαντικού για τον EZLN στην Τσιάπας, λέει: «Ο κόσμος γύρισε γιατί ηρέμησαν κάπως τα πράγματα. Άλλα εμείς δεν χρειαζόμαστε τον στρατό. Έχουν ετοιμαστεί καταφύγια σε άλλες κοινότητες και στο βουνό, αν εισβάλλει ο στρατός στα σπίτια μας και αναγκαστούμε να φύγουμε.»

Ο subcomandante Marcos σε ανακοίνωση της 29ης Δεκεμβρίου και μετά τις δηλώσεις του ομοσπονδιακού στρατηγού της 7ης Μεραρχίας για «επικείμενη επίθεση των ζαπατίστας», είχε προειδοποιήσει: «Η απειλή για μια στρατιωτική ενέργεια εναντίον μας, με το πρόσχημα του αφοπλισμού, δεν είναι καινούρια. Ο ομοσπονδιακός στρατός έχει ενισχύσει ολοφάνερα τις φρουρές του στην εμπόλεμη ζώνη και κυρίως γύρω από τη Realidad. Μέσα στην κυβερνητική πολυλογία, ο στρατός προετοιμάζει το επόμενο χτύπημα.»

Στις 2 Γενάρη, επίσης, οι ομοσπονδιακοί στρατιώτες και η Δημόσια Ασφάλεια μπήκαν πυροβολώντας στην κοινότητα Morelia. «Μας ρωτούσαν πού είναι τα όπλα και ο subcomandante Marcos. Εμείς απαντούσαμε: είμαστε ινδιάνοι και βγάζουμε το ψωμί μας δουλεύοντας. Δεν τρώμε από τα λεφτά της κυβερνησης. Μαζί τους ήταν PRistas με καλυμένα τα πρόσωπα που τους έδειχναν πού είναι τα σπίτια μας», λέει μια από τις 60 γυναίκες που έδιωξαν τους στρατιώτες μια ώρα μετά. Το ίδιο βράδυ οι στρατιώτες συνέλαβαν τέσσερις άντρες από την κοινότητα. Αφού τους ανέκριναν, τους βασάνισαν και τους απειλήσαν, τους άφησαν ελεύθερους.

Στις 4 Γενάρη οι ομοσπονδιακοί στρατιώτες κατέστρεψαν τα σπίτια και έκλεψαν 90 χιλιάδες πέσος της κοινότητας «10 Απρίλη».

Η αυξανόμενη απειλητική παρουσία του ομοσπονδιακού στρατού και οι διαρκείς πτήσεις ελικοπτέρων και αεροπλάνων παρατηρούνται σε δεκάδες κοινότητες του San Andres, του El Bosque, του Chenalho, του Pantelio και του Mitontic. Στις 7 Γενάρη εκπρόσωποι έντεκα κοινοτήτων του Mitontic κατήγγειλαν την περικύλωση των περιοχών τους από τον ομοσπονδιακό στρατό που λάμβανε θέση μάχης: «Θέλουμε να πούμε καθαρά πως δεν θα επιτρέψουμε τη στρατιωτική εισβολή στα χωριά μας, αν και ο στρατός ψάχνει χίλιες δικαιολογίες, όπως η περίφημη «κοινωνική εργασία». Από την άλλη πλευρά στο τεράστιο στρατόπεδο του Polho οι ο-

κτώ χιλιάδες περίπου εκτοπισμένοι ζουν κάτω από άθλιες συνθήκες. Καθημερινά πραγματοποιούνται 220 ιατρικές εξετάσεις, ενώ μόνο τις δύο τελευταίες βδομάδες τέσσερα μωρά πέθαναν από πνευμονία. Ωστόσο το αυτόνομο δημοτικό συμβούλιο έχει απορρίψει από τις 16 Δεκέμβρη οποιαδήποτε «κυβερνητική βοήθεια» και επιτρέπει την είσοδο μόνο σε μονάδες του Ερυθρού Σταυρού και ανεξάρτητων οργανώσεων.

Στις 3 Γενάρη η κυβέρνηση χρησιμοποίησε για πρώτη φορά στην Τσιάπας την Στρατιωτική Αστυνομία κατά των συγκεντρώσεων, προκειμένου να αντιμετωπίσει πάνω από 200 εκτοπισμένους, άντρες και γυναίκες, που εμπόδιζαν την εγκατάσταση 400 ακόμα στρατιωτών στην κοινότητα Χ'ογερ του Chenalho. Ηλεκτρικές ασπίδες, περικνημίδες, δακρυγόνα, αντιασφυξιογόνες μάσκες, πεζικό και ελικόπτερα της Δημόσιας Ασφάλειας απέναντι σε ένα στέρεο τείχος από γυναίκες και παιδιά tzotziles. Τέσσερις ώρες παρέμειναν πρόσωπο με πρόσωπο με τους στρατιώτες φωνάζοντας «Η Τσιάπας δεν είναι στρατόπεδο, έχω ο στρατός». Ο διοικητής της

στρατιωτικής αστυνομίας κραύγαζε: «Τον αρχηγό σας, θέλω να μιλήσω με τον αρχηγό σας, γιατί δεν εμφανίζονται οι αρχηγοί σας», για να εισπράξει την ομόφωνη απάντηση: «Εδώ είμαστε όλοι αρχηγοί γούι». Είναι φανερό πως το σχέδιο της κυβέρνησης παραμένει το ίδιο παρά την «υποχρεωτική παραίτηση» του κυβερνήτη της Τσιάπας και την αλλαγή του ομοσπονδιακού υπουργού Εσωτερικών. Οι πρώτες δηλώσεις του τελευταίου καλούσαν για τον αφοπλισμό «όλων των ένοπλων ομάδων», κήρυξαν δηλαδή ουσιαστικά τον πόλεμο ενάντια στον EZLN και παραβίαζαν το νόμο για την Ομόνοια και την Ειρήνευση, το Πρωτόκολλο του San Miguel και τις συμφωνίες του San Andrés, όπου διατυπώνεται με σαφήνεια πως ο αφοπλισμός των ζαπατίστας θα σημάνει το τέλος της διαπραγμάτευσης και όχι την έναρξη της. Το ίδιο αποδεικνύουν οι υποτιθέμενες ανακαλύψεις δηλων των ζαπατίστας καθώς και η επέλαση των ομοσπονδιακών στρατευμάτων προς τα Aguascalientes της Realidad, του Oventic και της Morelia.

Στην αντίπερα όχθη το κύριο όπλο των ζαπατίστας, αυτό που ενοχλεί περισσότερο την Ομοσπονδιακή κυβέρνηση, είναι ο λόγος. Η Γενική Διοίκηση του EZLN σε ανακοίνωση της 29ης Δεκέμβρη αναφέρει: «Η κυβέρνηση για να αφοπλίσει το λόγο μας προσπάθησε τα πάντα: να τον εξαγοράσει, να τον φυλακίσει, να τον κάνει να σωπάσει, να τον υποβαθμίσει, να τον αγνοήσει, να τον διαστρεβλώσει. Προσπαθεί και πάλι να τον απειλήσει. Όλα αποδείχτηκαν όχρηστα. Συνεχίζουμε να μιλάμε, πράγμα που σημαίνει συνεχίζουμε να αγωνιζόμαστε». Ε.Π. Αθήνα

Αντιδράσεις στην Πόλη του Μεξικού

Στις 5 Γενάρη μία ομάδα 32 ακτιβιστών του FZLN κατέλαβε για τρεις περίπου ώρες τις ραδιοφωνικές εγκαταστάσεις των σταθμών Pulsar FM και Radioactivo της Πόλης του Μεξικού, προκειμένου να μεταδώσει μαρτυρίες για τη σφαγή στο Acteal και να καταγγείλει την απουσία πληροφόρησης για τη βία στην Τσιάπας.

«Δε φοβάμαι να πω το όνομά μου για να ακούσουν όλοι οι άνθρωποι τι συμβαίνει στον τόπο μου...», ήταν η τελευταία φράση των μηνυμάτων που μετέδωσαν τα μέλη του FZLN.

Σχεδόν την ίδια στιγμή, δεκάδες γυναίκες και άντρες συμπαθούντες του FZLN κατευθύνθηκαν στο κέντρο της πόλης και απέκλεισαν το χρηματιστήριο. «Αυτοί που δουλεύουν εδώ είναι συνένοχοι αυτών που ευθύνονται για τη φτώχεια από την οποία υποφέρει ο λαός του Μεξικού», φώναζαν ενώ πετούσαν σακούλες με κόκκινη μπογιά στη μνήμη των 45 σφαγιασθέντων στο Acteal.

Αλφα

ΕΤΟΣ 30 ΑΡ. ΦΥΛΟΥ 116

ΕΚΔΟΤΗΣ: "ΑΛΦΑ" Α.Μ.Κ.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΕΚΔΟΣΗΣ: ΝΙΚΟΣ ΓΑΤΖΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 45
Τα γραφεία είναι ανοιχτά κάθε Πέμπτη 7.00-10.00μ.μ.
ΤΗΛ. - FAX: (01) 64.58.112
E-mail: alfanarc@compulink.gr
ΓΠΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ: T.Θ. 31809
T.C. 100 35
ΑΘΗΝΑ

Tην ίδια μέρα η κυβέρνηση ανα-

Η απελπισμένη έξοδος των Κούρδων

συνέχεια από την πρώτη σελίδα

Άγκυρα από την ενόχληση της ε-κεί κουρδικής παρουσίας.

Η Δύση η οποία μέχρι τα τώρα έκανε ότι δεν αντιλαμβανόταν τις κουρδικές οιμωγές, ξαφνικά ανασύρει τον ανθρωπισμό από τις αποθήκες του φενακιστικού οπλοστασίου της. Εγκαλεί την Άγκυρα για παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την προτρέπει να δώσει πολιτική λύση στο ζήτημα, την απειλεί διαπιστώντας ότι «τα ανατολικά σύνορα της είναι ασαφή». Η Δύση η οποία μέχρι τα τώρα ανεχόταν την κουρδική γενοκτονία για να εξυπηρετήσει τα «ζωτικά της συμφέροντα» -είτε αυτά λέγονται πετρελαιοπηγές κι αγωγοί πετρελαίου είτε πωλήσεις όπλων-, προτάσσει πλέον τα ανθρωπιστικά ιδεώδη. Ποιον μπορεί να πείσει;

Η Ελλάδα -ολόκληρο το έθνος: πολιτικοί, διανοούμενοι, στρατιωτικοί, διπλωμάτες- επιχαίρει. Θεωρεί ότι οι Δυτικοί διαθέτουν πλέον απέτες αποδείξεις των τεράστιων προβλημάτων που προκαλεί η τουρκική πολιτική κι έτσι δυσχεραίνεται η θέση της γείτονος. Εγκαλεί κι αυτή με τη σειρά της την Τουρκία για βαρβαρότητα και τη Δύση για υποκρισία. Μόνο που η πτωχή πλην τίμια Ελλάς δεν κάνει καμιά αναφορά στο πώς αντιμετω-

πίζει η ίδια τους Κούρδους. Καμιά αναφορά στις συνθήκες στρατοπέδου συγκέντρωσης στον καταυλισμό της Πεντέλης, στις ρατσιστικές κραυγές της δημοτικής αρχής της Περαχώρας ενάντια στην εγκατάσταση των Κούρδων. Οι Κούρδοι είναι συμπαθείς όχι ως άνθρωποι με σάρκα κι οστά αλλά ως φαντασιακό μέγεθος που δυσχεραίνει τη θέση του Εχθρού.

Η Μεγάλη Έξοδος των Κούρδων καταδεικνύει με τον πιο σαφή τρόπο ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα κι ο σεβασμός τους εξακολουθούν να είναι πιόνι στη σκακιέρα του αμοραλισμού, των συμφερόντων, της διεθνούς υποκρισίας. Καταδεικνύει επίσης ότι η δύση θερίζει τις θύελλες που η ίδια έσπειρε με την πολιτική της. Η Ευρώπη-φρούριο με τα πανύψηλα ηλεκτρονικά τείχη και τις υπεραστυνομίες αποδεικνύεται ανήμπορη να ορθώσει κυματοθραύστες στα κύματα της προσφυγιάς που κατευθύνονται προς τις ακτές της. Έντρομη μπροστά στα πλήθη των «βαρβάρων» που την «απειλούν», πασχίζει να ξεφύγει από το αδιέξοδο. Το μέλλον θα δείξει την απόληξη της προσπάθειας. Πρόγευση αυτού του μέλλοντος αποτελεί η κουρδική Έξοδος. Γιατί το Κουρδιστάν δεν είναι ο μόνος ρημαγμένος τόπος. Κι η απόγνωση ανοίγει δρόμους φυγής.

ΖΑΠΑΤΙΣΤΑΣ

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΣΕ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Ε.Π.Α.: Los Angeles 23/12 πραγματοποιήθηκε πορεία με πάνω από 200 άτομα στο μεξικανικό προξενείο. Με πικετοφορία προπαγανδήστηκε από μερικούς μπούκοτάζ μεξικανικών προϊόντων. Πραγματοποίηθηκε επίσης συνέντευξη τύπου που συμμετείχαν ο Cecilia Rodriguez, ο Zack de La Rocha των rage against the machine και άτομα από τοπικές ομάδες, αλληλεγγύης στους Ζαπατίστας καθώς και φοιτητικά σχήματα που καταδίκασαν τη σφαγή κι κάλεσαν σε παναμερικανική ημέρα δράσης την 2a Ιανουαρίου. **Austin:** Στις 24 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε πορεία έξω από το μεξικανικό προξενείο, κρατώντας μια «ματωμένη» (από μπογιά) μεξικανική σημαία. Η αστυνομία προσπάθησε να καταστεί την πορεία κι προέβη σε προσαγωγές. Στο San Antonio, στο Houston, στο Sacramento στο Seattle, στη N. Υόρκη, στο Denver πραγματοποιήθηκαν συγκεντρώσεις έξω από τα μεξικανικά προξενεία και πορείες διαμαρτυρίας

NORΒΗΓΙΑ: Oslo 24/12: Συνθήματα αλληλεγγύης στους ζαπατίστας γράφτηκαν στους τοίχους της μεξικανικής πρεσβείας, και ακολούθησε πορεία στους δρόμους της πόλης.

ΚΑΝΑΔΑΣ: Victoria 24/12: Διαμαρτυρία με αναμμένα κεριά πραγματοποιήθηκε έξω από τον ναό του Άγιου Αντρέα. Toronto 31/12: Συγκέντρωση έξω από την πρεσβεία.

ΙΣΠΑΝΙΑ: Μαδρίτη 26/12: Έγινε πορεία χιλίων ατόμων προς τη μεξικανική πρεσβεία. Η αστυνομία συνέλαβε τρεις ακτιβιστές καθώς προσπαθούσαν να σκαρφαλώσουν στα κάγκελα της πρεσβείας. Αντιπρόσωποι μη-κυβερνητικών οργανώσεων παρέδωσαν γραπτή διαμαρτυρία στον πρέσβη θεωρώντας το μεξικανικό κράτος υπεύθυνο για τη σφαγή.

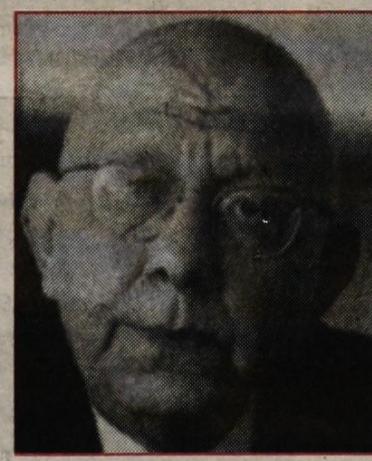
Έκδηλωσεις διαμαρτυρίας έγιναν επίσης στη Μάλαγα, στη Ανδαλουσία, στη Σαραγόσα και σε άλλες πόλεις της Ισπανίας.

ΙΤΑΛΙΑ: Μιλάνο 25/12: Έγινε πορεία στην Piazza Del Duomo. Πορείες ακόμη έγιναν στο Τορίνο, Μιλάνο, Μπρέσια και στην Πάδοβα. Η 24η του Γενάρη ορίστηκε πανιταλική ημέρα διαμαρτυρίας για τη σφαγή του Chenalho και για τη δράση του μεξικανικού στρατού στα ζαπατιστικά χωριά.

(Οι μεξικανικές πρεσβείες στην Ευρώπη παραμένουν κλειστές επ' αριστο κι σε "κατάσταση επιφυλακής", μετά από σχετική οδηγία της μεξικανικής κυβερνησης, λόγω των προγραμμάτισμάν κινητοποιήσεων)

I.K.

Ο Καστοριάδης και το χειραφετησιακό πρόταγμα

κρατήσουμε την πρώτη και να πετάξουμε τη δεύτερη ή και αντιστρόφως. Αυτό δεν μπορεί να συμβεί, διότι, παρά τις τομές που υπάρχουν στο έργο του Καστοριάδη, δε χάνεται η συνέχεια. Και είναι ακριβώς οι εργατικοί αγώνες, τόσο στη Δύση όσο και στην Ανατολή, ενάντια στη γραφειοκρατία (κρατική, κομματική, συνδικαλιστική) που βοήθησαν τον Καστοριάδη να συλλάβει την ιδέα της αυτονομίας των εργατικών αγώνων ως ουσιαστικού στοιχείου της πάλης για μία νέα κοινωνία ισότητας και ελευθερίας. Η ιδέα αυτή συγκροτείται κατά την περίοδο 1952-1956 μέσα από τους μεγάλους αγώνες των εργατών εναντίον της αυτοματοποίησης στην Αγγλία, στην Αμερική και στη Γαλλία καθώς και μέσα από τους μεγάλους αγώνες του προλεταριάτου της Ανατολικής Γερμανίας (1953), της Πολωνίας (1956) και κυρίως μέσα από την αντικρατική και συμβουλιακή πάλη του Ουγγρικού προλεταριάτου (1956). Η συνέχεια του έργου του έγκειται στο ότι αργότερα επέκτεινε αυτή την ιδέα στο σύνολο του πληθυσμού (πλην της μειοψηφίας των εκμεταλλευτών και των καταπιεστών), συγκροτώντας το πρόταγμα της αυτονομίας του ανθρώπου και της αυτονομίας της κοινωνίας.

Επίσης, η ρήη του Καστοριάδη με τον τροτσικό αρχικά και μετά με τον μαρξισμό συνδέεται με τη συμμετοχή του στη διεθνιστική ομάδα του Αγγελία (Βουρσούκης, Κρόκος, Μακρής, Ταμτάκος, κ.α.) από τα χρόνια της Κατοχής που υποστήριζε τη ντεφαιτιστική άποψη της μη συμμετοχής στον υπεριαλιστικό πόλεμο, συνεχίζοντας τη γραμμή που είχε υιοθετήσει ο Λένιν στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο ενάντια στη σωβινιστική πολιτική της συμμετοχής στον πόλεμο που ακολούθησαν τα κόμματα της Β' Διεθνούς. Η ομάδα αυτή βρισκόταν σε πλήρη αντίθεση με τους άλλους τροτσικούς στο ζήτημα του πολέμου, διότι η πλειοψηφία των Τροτσικών

διεθνώς υποστήριξε τη συμμετοχή στον πόλεμο, με το σκεπτικό της υπεράσπισης της σοσιαλιστικής (!!!) ΕΣΣΔ. Επίσης, ο Καστοριάδης, έχοντας τα μάτια του ανοιχτά, μπόρεσε να συλλάβει τις καινούργιες καταστάσεις που δημιουργούνταν με τη συμμετοχή των πλατειών μαζών στα σωβινιστικά και ολοκληρωτικά αντάρτικα της Κατοχής (ψευδοαντάρτικα κατά τον Καστοριάδη, διότι ήταν ολοκληρωτικά ελεγχόμενα) και στα Δεκεμβριανά της Ελλάδας. Στα Δεκεμβριανά δεν είδε καμία επανάσταση και καμία κίνηση των μαζών προς το σοσιαλιασμό, αλλά την πλήρη υποταγή των κινητοποιημένων μαζών στα κελεύσματα της σταλινοκομμουνιστικής γραφειοκρατίας του Κ.Κ., που η νίκη της δεν μπορούσε παρά να οδηγήσει στον ολοκληρωτισμό. Το να δεις αυτό το γεγονός, μέσα στη συγκεκριμένη περίοδο, ήταν πολύ σημαντικό και ιδιαίτερα δύσκολο, διότι δυνάμει σε οδηγούσε σε ρήη με τον μαρξισμό και με την κατεστημένη επαναστατική ιδεολογία (και με την αναρχική), που ο ουσιολογισμός τους τούς καθηλώνει στην πίστη ότι οι καταπιεσμένες μάζες (στον Μαρξ και στους Μαρξιστές ιδιαίτερα οι εργατικές μάζες) πάντα προσπαθούν να «πραγματώσουν την επαναστατική τους ουσία», αλλά συνεχώς «σκοντάφουν» πάνω στην αστική ιδεολογία, τους κρατιστές, του γραφειοκράτες, κ.λ.π.

Αναφέραμε τα παραπάνω για να διαφανεί η στενή σχέση κάποιων ιδεών του Καστοριάδη (αυτονομία, ρήη με την αριστερά, ρήη με το μαρξισμό και την κατεστημένη επαναστατική ιδεολογία) με τα προβλήματα που δημιουργούνται η κοινωνική πραγματικότητα, για να διαφανεί η σχέση αυτών των ιδεών με την ενασχόλησή του με το κοινωνικό ζήτημα. Θα προχωρήσουμε στη συνέχεια στην παράθεση κάποιων βασικών σημείων, που τα τόνισε και τα εμβάθυνε ο Καστοριάδης με το έργο του και τα οποία πρέπει να αποτελούν επίσης κεντρικά σημεία ενός σύγχρονου προτάγματος για την καθολική χειραφέτηση του ανθρώπου.

Πρώτον: η σθεναρή αντίταξη

του Καστοριάδη στο Κράτος ως διαχωρισμένου μηχανισμού από την κοινωνία (σ' αυτό το σημείο η σκέψη του Καστοριάδη ήλθε να συνταχθεί με μία θεμελιώδη θέση του αναρχισμού). Δε χρειάζεται κανένα μεταβατικό κράτος (που μετά δήθεν να «μαραθεί»). Οι άνθρωποι είναι ικανοί, εάν θελήσουν, να οργανώσουν από μόνοι τους την κοινωνία (αυτό εξ άλλου σημαίνει αυτόνομη κοινωνία). Η απουσία Κράτους δε σημαίνει επικράτηση του χάους. Το κράτος είναι μία μόνο από τις μορφές οργάνωσης της κοινωνίας. Απέναντι σ' αυτήν, ο Καστοριάδης αντιτάσσει την οργάνωση της αυτοδιεύθυνσης των συμβουλίων, των επιτροπών, των κοινοτήτων, κ.λ.π.

Δεύτερον: το απελευθερωτικό πρόταγμα δεν έχει σχέση με την κατεστημένη αριστερά και άκρα αριστερά, που διαπνέεται από κρατισμό και εξουσιασμό. Η μεν σοσιαλδημοκρατία και η σύγχρονη κεντροαριστερά αποτέλεσαν και αποτελούν τους διαχειριστές του καπιταλιστικού συστήματος. Η δε άκρα αριστερά (Κ.Κ., τροτσικούς, μαοϊκού, κ.λ.π.) δημιούργησαν ή υποστήριξαν συστήματα βαθύτατα αλοκληρωτικά. Και αν κάποιοι αριστεροί ή ακροαριστεροί επιθυμούν μια ελεύθερη κοινωνία πρέπει να έλθουν σε πλήρη ρήξη με την κρατιστική αριστερή ίδεολογία. Πρέπει επιτέλους να δουν ότι η κατάντια των λαών της Ανατολικής Ευρώπης, τα ψυχιατρεία, τα στρατόπεδα συγκέντρωσης, τα 85.000.000 θύματα των κομμουνιστικών καθεστώτων έχουν στενή σχέση με την Λενινιστική ιδεολογία των «επαγγελματών επαναστατών», που μόνο αυτοί έρουν να οδηγήσουν τις μάζες στο «σωστό δρόμο», καθώς και με την πραξικοπηματική λογική και πρακτική των Λένιν και Τρότσκυ που χτύπησαν ανηλεώς τις επαναστατικές ομάδες που συμμετείχαν στην Ρωσική Επανάσταση και σφαγίασαν τους εξεγερμένους της Κροστάνδης. Δεν μπορούν σαν να μη συνέβη τίποτε να σφυρίζουν αμέριμνα, μιλώντας για τον καλό λενινισμό και τον καλό μαρξισμό που απλώς προδόθηκε ή εκφύλισθηκε από κακούς ήγετες. Και δεν μπορούν να θέλουν τη δημιουργία μιας ελεύθερης κοινωνίας και να μην καταδικάζουν τουλάχιστον τα μαζικά εγκλήματα των απανταχού κομμουνιστικών εξουσιών.

Τρίτον: η καταδίκη από τον Καστοριάδη του κοινοβουλευτισμού και της αντιπροσώπευσης ως αλλοτρίωσης του ανθρώπου από την άμεση ενασχόλησή του με ό,τι τον αφορά. Επομένως, και η συμμετοχή όσων θέλουν να δημιουργήσουν μια ελεύθερη και εξισωτική κοινωνία στις εκλογές (σε οποιοδήποτε επίπεδο) αποτελεί μια θεμελιώδη αντίφαση. Κι αυτό γιατί συμβάλλει στη διατήρηση της σύγχρονης διάκρισης μεταξύ των «ειδικών» και των «μη ειδικών», δηλαδή της πλειοψηφίας του λαού. Απέναντι στο μοντέλο της αντιπροσώπευσης, μπορούμε να αντιτάξουμε την αμεσότητα των επιτροπών, των συμβουλίων και των γενικών συνελεύσεων. Και εδώ ο Καστοριάδης ήλθε να συνδεθεί με μία βασική θέση του αναρχισμού και της

πλειοψηφίας του αναρχικού κινήματος και μπόρεσε να συνδέσει την αντίθεσή του στις εκλογές με τη βαθύτερη φιλοσοφία που επικρατούσε πάνω σ' αυτό το ζήτημα στην Αρχαία Ελλάδα (Αθήνα, θέσεις του Πρωταγόρα στον ομώνυμο Πλατωνικό διάλογο, κ.λ.π.).

Τέταρτον: ο τρόπος με τον οποίον η γραφειοκρατία έγινε κυρίαρχη τάξη στις χώρες του πρώην «υπαρκτού σοσιαλισμού» οδήγησε τον Καστοριάδη να δει ότι οι σχέσεις κυριαρχίας δεν αποτελούν απλώς αντανάκλαση και παρακολούθημα των σχέσεων παραγωγής. Κι αυτό γιατί η γραφειοκρατία δεν πρόλθε από τον χώρο της οικονομίας, όπως η αστική τάξη. Πρώτα κυριάρχησε πάνω στην κοινωνία και σιγά - σιγά δόμησε τις παραγωγικές σχέσεις έτσι που να αντιστοιχούν στη συγκεκριμένη σχέση κυριαρχίας της γραφειοκρατίας. Από αυτή την άποψη συνάγεται ένα ευρύτερο συμπέρασμα: ότι ο αγώνας για την καθολική απελευθέρωση του ανθρώπου δεν κατευθύνεται μόνον εναντίον των εκμεταλλευτικών παραγωγικών σχέσεων, μόνον εναντίον της ταξικής κοινωνίας, μόνον εναντίον του Κράτους, αλλά συλλήφθην εναντίον κάθε είδους κυριαρχίας.

Με αυτό το σύντομο κείμενο θέλαμε να τονίσουμε εν μέρει κάποια βασικά στοιχεία της πολιτικής και της κοινωνικής σκέψης του Καστοριάδη. Επειδή, όμως, η άποψη του Καστοριάδη για την ιστορία ως φαντασιακή δημιουργία είναι, κατά τη γνώμη μας, το βασικό σημείο του έργου του και επειδή, πολλές φορές (ιδιαίτερα στην Ελλάδα), συγχέται με τον μεταμόντερο θόρυβο για την κατάργηση του «ολοκληρωτικού λόγου» και κάθε καθοριστικότητας, κρίνουμε σκόπιμο να αναφερθούμε στο συγκεκριμένο ζήτημα, παραθέτοντας τα όσα γράφαμε τον Απρίλιο του 1996 στο περιοδικό «Ελευθεριακή Κίνηση» (τεύχος II), παρουσιάζοντας το έργο του Καστοριάδη «Χώροι του Ανθρώπου»:

Φαντασιακό και καθοριστικότητα

Ένα από τα κυριότερα έργα του Καστοριάδη είναι «Η Φαντασιακή θέσμιση της Κοινωνίας» και ένα από τα βασικά του πνευματικά επιτεύγματα είναι η σύλληψη της θέσμισης των κοινωνιών ως φαντασιακής. Τι σημαίνει, όμως, στην σκέψη του Καστοριάδη αυτό το κοινωνικο-ιστορικό φαντασιακό; Γιατί στην ελληνική πραγματικότητα ο όρος φαντασιακό χρησιμοποιείται ανεύθυνα από πάρα πολλούς, απλώς και μόνο «για να κάνουν το εφέ τους». Έφθασε μάλιστα να ταυτίζεται με τον ιρρασιοναλισμό, με την άρνηση κάθε λογικής, με την άρνηση κάθε καθορισμού, με την άποψη ότι «τα πράγματα είναι φλου, άρα κάνουμε ότι μας γουστάρει».

Για τον Καστοριάδη, ενώ το Είναι είναι Χάος, Άβυσσος, Απύθμενο και Χρόνος («Το Είναι είναι κατ' ουσίαν προς -Είναι») και ενώ ο Χρόνος είναι κατ' ουσίαν δη-

μιουργία, η παραδοσιακή οντολογία εργάσθηκε βασικά μέσω της υπερ - κατηγορίας της καθοριστικότητας, που «οδηγεί στην άρνηση του χρόνου, στην αχρονικότητα, αν κάτι είναι αληθινά καθορισμένο, είναι καθορισμένο από πάντα και για πάντα. Αν αλλάζει, οι τρόποι της αλλαγής του και οι μορφές που μπορεί να παράγει αυτή η αλλαγή είναι ήδη καθορισμένοι. ... Τότε ο χρόνος επίσης είναι καθαρή επανάληψη περιπτώσεων νόμων, αν όχι «συμβάντων». Γί αυτήν την οντολογία, η άρνηση του Χρόνου ως μόνιμης δυνατότητας ανάδυσης του Άλλου είναι ζήτημα ζωής και θανάτου» (σελ. 112 «Χώροι του Ανθρώπου», εκδόσεις Υψηλον).

Αλλά, το στοιχείο του καθορισμού δεν εκλείπει από την κοινωνία. Υπάρχει στην συνολιστική-ταυτιστική («λογική») διάσταση της θέσμισης της κοινωνίας. «Εδώ η απαίτηση είναι να υπόκειται καθετί συλλήψιμο στον καθορισμό και στις συνεπαγωγές ή συνέπειες που απορρέουν απ' αυτόν. Από την σκοπιά αυτής της διάστασης, η ύπαρξη είναι καθοριστικότητα» (σελ. 122 στο ίδιο). Αντίθετα, στην καθαυτό φαντασιακή διάσταση της θέσμισης της κοινωνίας, η ύπαρξη είναι σημασία και γι' αυτό δεν είναι καθορισμένη. Και φέρνοντας το παράδειγμα της γλώσσας, ο Καστοριάδης διευκρίνιζε αυτές τις δύο διαστάσεις μέσω της διάκρισης μεταξύ του κώδικα και της φάτεως. «Φράσεις όπως: «Δώσε μου το σφυρί», ή «Το άθροισμα των γυνιών ενός τριγώνου ισούται με δύο ορθές γυναίες», ανήκουν στον κώδικα. Φράσεις όπως: «Μέσα στη νύχτα του Απολύτου, όλες οι αγελάδες είναι μαύρες», ή: «Κάθισα την Ομορφιά στα γόνατά μου, την βρήκα πικρή και την έβρισα», ανήκουν στην φάτιν» (σελ. 123 στο ίδιο). Για να δείξει ότι αυτές οι δύο διαστάσεις υπάρχουν παντού μέσα στην κοινωνική ζωή, αναφέρει ότι και «το πιο τρελό σουρεαλιστικό ποίημα εξακολουθεί να περιέχει «λογική» σε απροσδιόριστη ποσότητα -αλλά, «δια» αυτής της «λογικής», υλοποιεί το Άλλο της «λογικής» (σελ. 123 στο ίδιο).

Πρέπει, επίσης, να σημειωθεί ότι μιλώντας για μη καθορισμό του είναι, δεν εννοεί ο Καστοριάδης την απλή ακαθοριστία στην στερητική της έννοια, αλλά το γεγονός ότι «καμιά κατάσταση του είναι δεν είναι τέτοια που να καθιστά αδύνατη την ανάδυση καθορισμών άλλων από τους ήδη υπάρχοντες» (σελ. 324 στο ίδιο).

Επιπλέον, το γεγονός ότι δεν μπορεί να υπάρξει εξήγηση των κοινωνικο-ιστορικών θεσμίσεων και των προταγμάτων δεν σημαίνει ότι σηκώνουμε τα χέρια ψηλά μπροστά στα κοινωνικά φαινόμενα ή ότι μπορούμε να λέμε στιδήποτε ή ότι όλα σα λέμε είναι ισοσθενή. Για κάθε κοινωνική θέσμιση (πόλις - δυτικός καπιταλισμός - ολικός γραφειοκρατικός καπιταλισμός της Ρωσίας) «υπάρχουν πολλά να ειπωθούν και μια απέραντη εργασία να γίνει πάνω στις συνθήκες που προηγούνται και περιβάλλουν αυτές τις αναδύσεις. Μπορούμε να διαυγάσουμε τις διαδικασίες αυτές, όχι όμως να τις «εξηγήσουμε». Μία «εξηγηση» θα συνεπαγόταν είτε την συναγωγή σημασιών από μη σημασίες, πράγμα στερούμενο νοήματος, είτε την περιστολή όλων των μαγμάτων σημασιών που εμφανίζονται στην ιστορία στους πολυειδής συνδυασμούς ενός μικρού αριθμού «στοιχείων σημασιών» ήδη παρόντων

«από την αρχή» στην ανθρώπινη ιστορία, πράγμα που είναι ολοφάνερα αδύνατο (και θα οδηγούσε εκ νέου στο ερώτημα: Πώς λοιπόν προέκυψαν αυτά τα «πρώτα στοιχεία»;)» (σελ. 126-127 στο ίδιο).

Η σύλληψη από τον Καστοριάδη της θέσμισης της κοινωνίας ως φαντασιακής, ο ριζική δηλαδή διαφ

Οι άνεργοι της Γαλλίας στους δρόμους

Aπό τις αρχές Δεκεμβρίου, οι άνεργοι και οι αποκλεισμένοι γάλλοι έχουν κλιμακώσει τις κινητοποιήσεις τους, διεκδικώντας το δικαίωμα σε μια αξιοπρεπή ζωή.

Οι ενέργειές τους ξεκίνησαν με ένα μπαράζ καταλήψεων Κέντρων Εργασίας. Τα Κέντρα Εργασίας διοικούνται από εκπροσώπους των συνδικάτων και των επιχειρήσεων και διαχειρίζονται τις παροχές πρόνοιας προς τους ανέργους. Οι καταλήψεις ξεκίνησαν με βασικό αίτημα τη χορήγηση επιδόματος Χριστουγέννων. Παλιότερα, κάθε χρόνο δινόταν στους άνεργους ένα βοήθημα ανάλογα με τις ανάγκες τους. Εξαιτίας όμως των περικοπών του προϋπολογισμού για κοινωνική πρόνοια, φέτος αυτό το βοήθημα δεν δόθηκε. Οι κινητοποιήσεις ξεκίνησαν από τη Μασσαλία, δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της Γαλλίας, όπου το ποσοστό ανεργίας και φτώχειας είναι πολύ υψηλό. Η καλά οργανωμένη Επιτροπή ανέργων ξεκίνησε τη διεκδίκηση του βοηθήματος από το Νοέμβριο. Σύντομα, ανάλογες οργανώσεις σε πολλές άλλες πόλεις ακολούθησαν με διαδηλώσεις και καταλήψεις που επεκτάθηκαν σε όλη τη Γαλλία. Αυτή τη σπιγμή παραμένουν κατεύλημένα για τρεις εβδομάδα 18 Κέντρα Εργασίας στη Μασσαλία. Στο Παρίσι οι αρχές αντέδρασαν σε τέτοιες ενέργειες είτε κλείνοντας τα κέντρα, είτε στέλνοντας άμεσα, συχνά μέσα σε μία ώρα, τα CRS (γαλλικά ΜΑΤ). Στο Μπορντό καταλήφθηκαν και τα γραφεία του Σοσιαλιστικού Κόμματος, που βρίσκεται στην κυβέρνηση.

Ακολούθησε η διοργάνωση μιας εβδομάδας δράσης με τίτλο «Άμεσες κοινωνικές ανάγκες», στις 15

ως 21 Δεκεμβρίου. Σε αυτή συμμετείχαν ποικίλες κοινωνικές οργανώσεις, όπως συνδικάτα, οργανώσεις ανέργων και άστεγων, φεμινιστικές, ενάντια στον κοινωνικό αποκλεισμό, κ.α. Σκοπός όλων ήταν η κατάδειξη των κοινωνικών ανισοτήτων, που γίνονται ιδιαίτερα ορατές το χειμώνα και ειδικά την περίοδο των γιορτών. Στα πλαίσια της οργανώθηκαν κινητοποιήσεις κατά του γαλλικού ΣΕΒ και του προέδρου του, σκληρού πολέμου

τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των οικονομικά ασθενέστερων. Οι διαδηλώσεις και οι καταλήψεις Κέντρων Εργασίας συνεχίστηκαν, κάποιες φορές με αντιπαραθέσεις με τα CRS.

Οι κυβερνητικές αντιδράσεις απέναντι στην πίεση των κινητοποιήσεων ήταν να ζητήσει η υπουργός Εργασίας συνάντηση με κοινωνικούς φορείς απ' όλη τη χώρα για να εξεταστούν περιπτώσεις «που έχουν αμεσότερη ανάγκη βοήτη»

του 35ωρου, μια κατάληψη του μουσείου του Λούβρου, εξαιτίας της πολιτικής του ιδρύματος στις προσλήψεις (συμβάσεις περιορισμένου χρόνου), διαδήλωση στο υπουργείο Εργασίας με αίτημα τη χορήγηση βοηθήματος 3.000 φράγκων και άμεση αύξηση κατά 1.500 φράγκα των χαμηλών επιδομάτων, καθώς και την οικονομική υποστήριξη των νέων 18 ως 25 ετών. Επίσης, αντιπροσωπείες παρουσίασαν στους υπουργούς Εργασίας και Νεολαίας και Άθλησης προτάσεις ενάντια στην ανεργία και για

θειας» χωρίς όμως να πάρει θέση στη βασική διεκδίκηση του επήσιου βοηθήματος και της αύξησης των χαμηλών επιδομάτων, να συμφωνήσει ο υπουργός Μεταφορών σε συνάντηση με εκπροσώπους των ανέργων για να συζητήσουν το θέμα της δωρεάν μετακίνησης με τα δημόσια μέσα μεταφοράς ή έσω διευκολύνσεων στη μετακίνηση, ενώ ο πρωθυπουργός Λιονέλ Ζοσπέν υποσχέθηκε τη λήψη νέων μέτρων για την υποστήριξη κάποιων κατηγοριών μεστηλίκων ανέργων και για τη στέγαση άπορων.

Αυτές οι κυβερνητικές θέσεις έχουν γεννήσει μια αισιοδοξία στους άνεργους, καθώς φαίνεται πως οι πιέσεις τους αποδίδουν, από την όλη όμως απέχουν πολύ από το να ικανοποιούν έστω και τις άμεσες ανάγκες. Οι κινητοποιήσεις συνεχίζονται, ενώ έχει οριστεί νέα μέρα δράσης στις 14 Ιανουαρίου.

Είναι η πρώτη φορά εδώ και τουλάχιστον μια δεκαετία που η Γαλλία γνωρίζει μαζικές κινητοποιήσεις ανέργων. Η ανεργία το Νοέμβριο ήταν 12.4%, παρουσιάζοντας μικρή πτώση. Ήταν η πρώτη φορά από το Σεπτέμβριο του 1996 που έπεσε κάτω από 12.5%. Η πτώση αυτή πάντως αφορούσε σχεδόν αποκλειστικά τους νέους άνεργους, ενώ το ποσοστό των άνεργων για μεγάλο χρονικό διάστημα αυξήθηκε. Υπολογίζεται ότι το 36.8% των γάλλων άνεργων βρίσκεται χωρίς εργασία εδώ και τουλάχιστον ένα χρόνο, κάνοντας άμεσα ορατό γι' αυτούς τον κίνδυνο της περιθωριοποίησης. Από τους 3.1 εκατομμύρια επίσημους άνεργους της Γαλλίας, οι 500 χιλιάδες παίρνουν επιδόματα μέχρι 150.000 δραχμών, επειδή είναι άνεργοι εδώ και καιρό. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, εκτός από τους άνεργους υπάρχουν άλλα επτά εκατομμύρια εργαζόμενοι περιστασιακά ή με μειωμένο ωράριο. Συνολικά, 11% των γάλλων ζει κάτω από τα όρια της φτώχειας.

Δίωξη κατά του Μπόθα

Την Δευτέρα, ανακοινώθηκε ότι θα ασκηθεί ποινική δίωξη κατά του τελευταίου σκληροπυρηνικού προέδρου της Νότιας Αφρικής, Π.Γ. Μπόθα, επειδή αρνήθηκε να παρουσιαστεί για να δώσει κατάθεση στην Επιτροπή για την Αλήθεια και την Εθνική Συμφιλίωση, η οποία ερευνά καταπατήσεις ανθρώπινων δικαιωμάτων κατά τη διάρκεια του απαρτχάιντ. Ο εισαγγελέας που έχει αναλάβει την υπόθεση δήλωσε ότι η δίωξη επιβάλλεται όχι μόνο από το νόμο, αλλά και για το δημόσιο συμφέρον.

Η Επιτροπή ενδιαφέρεται να καταθέσει ο πρώην πρόεδρος σχετικά με τις δραστηριότητες του Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας, ειδικού σώματος της λευκής μειοψηφίας που τώρα έχει διαλυθεί. Το Συμβούλιο αυτό είχε επιβάλλει κατάσταση έκτακτης ανάγκης, σε μια προσπάθεια να διαπρητεί το καθεστώς της λευκής μειοψηφίας. Ο Μπόθα έχει αρνηθεί -μέχρι τώρα τρεις κλήσεις να καταθέσει. Έχει μάλιστα αποκαλέσει την Επιτροπή «τσίρκο» και κυνήγι μαγισσών κατά της ηγεσίας της Νότιας Αφρικής της εποχής του απαρτχάιντ. Παρόλα αυτά, έχει υποβάλλει γραπτή κατάθεση στην Επιτροπή, κάπι που δεν ικανοποιήσει τον πρόεδρό της, αρχιεπίσκοπο Ντέσμοντ Τούντου. Άλλωστε, στην κατάθεση αυτή, ο 82χρονος πρώην πρόεδρος υποστήριξε πως δεν έχει να απολογηθεί για τίποτα και άρα και κανένα λόγο να παρουσιαστεί στην Επιτροπή. Για την τελευταία, είναι και ζήτημα πολιτικής αξιοποίησης η προσωπική κατάθεση του Μπόθα, κατέχοήν πολιτικού εκπροσώπου του απαρτχάιντ. Πάντως, ο εισαγγελέας δήλωσε ότι η ποινή στην οποία μάλλον θα καταδικαστεί (για την αγνόηση κλήσης για κατάθεση από την Επιτροπή για την Αλήθεια και την Εθνική Συμφιλίωση προβλέπεται φυλάκιση ως δύο χρόνια και περίπου 4.000 δολάρια πρόστιμο), θα είναι κατά πάσα πιθανότητα με αναστολή, λόγω του προχωρημένου της ηλικίας του.

Ο Π.Γ. Μπόθα κυβέρνησε τη Νότια Αφρική από το 1984 μέχρι το 1989. Στην Επιτροπή δεκάδες στελέχη των δυνάμεων ασφαλείας έχουν ομολογήσει πολλές καταπατήσεις ανθρώπινων δικαιωμάτων κατά τη διάρκεια της θητείας του. Ο ίδιος παραμένει αμετανόητος. Επικυβέρνησης του διαδόχου του, Φ. Ντεκλέρκ, καταργήθηκε το απαρτχάιντ.

Καναδάς:

Αποζημιώσεις σε αυτόχθονες

Την Τετάρτη, η κυβέρνηση του Καναδά ζήτησε συγγνώμη από τους αυτόχθονες πληθυσμούς της χώρας (κυρίως ινδιάνους και Ινουίτ - ή εσκιμώους) για τις δεκαετίες καταπίεσης και κακομεταχείρισης που υπέστησαν. Η κίνηση αυτή έγινε σε μια προσπάθεια να εξομαλύνθουν οι σχέσεις της με αυτούς τους πληθυσμούς. Όμως, αν και η συγγνώμη αυτή ήταν επιδίωξη των εκπροσωπών των αυτοχθόνων εδώ και πολλά χρόνια, ελάχιστα τους ικανοποιήσε, καθώς την θεωρούν περιορισμένη και ασαφή ως προς το ζήτημα οικονομικών αποζημιώσεων. «Ο λαός μας δεν θα ικανοποιηθεί καθόλου από την απάντηση που πήραμε», δήλωσε ο πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου των Μετίς, κοινότητας μικτής ινδιάνικης και λευκής καταγωγής.

Χιλιάδες μικροί ιθαγενείς που ζήσαν σε οικοτροφεία χρηματοδοτούμενα από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση του Καναδά υπέστησαν ξυλοδαρμούς, βιασμούς και εξευτελιστική μεταχείριση, ενώ αναφέρθηκαν πολλές αυτοκτονίες και ύποπτοι θάνατοι. Ο σκοπός αυτών των οικοτροφείων ήταν η βίαιη αφομοίωση των ιθαγενών του Καναδά από την λευκή κοινωνία. Οι αυτόχθονες του Καναδά είναι περίπου 810.000, από τους οποίους οι 139.000 είναι Μετίς, οι 38.000 Ινουίτ (εσκιμώοι) και οι υπόλοιποι ινδιάνοι.

Η κυβέρνηση διέθεσε 245 εκατομμύρια δολάρια για προγράμματα αποκατάστασης των θυμάτων αυτών των ιδρυμάτων. Επίσης, υποσχέθηκε πρόσθετα ποσά για τη βελτίωση της ζωής στους καταυλισμούς των αυτοχθόνων, με προγράμματα υγείας, απασχόλησης και επαγγελματικού προσανατολισμού. Κάποιοι εκπρόσωποι των αυτοχθόνων δήλωσαν ικανοποιημένοι από τη μά

ALBERT CAMUS:

“...όχι μόνο δούλος ενάντια σε αφέντη αλλά και άνθρωπος ενάντια σ’ ένα κόσμο αφέντη και δούλου”

Στις 4 Ιανουαρίου του 1960 σκοτώθηκε σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα ο γάλλος συγγραφέας και διανοητής Albert Camus. Το όνομα του Camus έχει συνδεθεί με την έννοια του “παράλογου”, τη μηδαμινότητα της μοίρας του ανθρώπου μέσα σε ένα παράλογο και χωρίς έννοια σύμπαν. Αυτή η σύνδεση έγινε κύρια με βάση ένα τρήμα του συγγραφικού έργου του Camus, αυτό του 2ου παγκόσμιου πόλεμου. Ωστόσο και αυτή η έννοια του “παραλόγου” στο έργο του Camus έχει συχνά παρεξηγηθεί. Δεν πρόκειται για ένα μοιρολατρικό υποκειμενισμό ή μια ουδετερότητα. Αντίθετα, η ενασχόληση με το “παράλογο” αποτελεί μια καταγγελία της συντριβής του ανθρώπου από έναν παράλογο κόσμο. Στον “Επαναστατημένο Άνθρωπο” ο Camus

δίνει το κλειδί: η απομικότητα βρίσκει την έκφρασή της και ξεφύγει από το παράλογο όταν αγωνίζεται θαρραλέα για ένα ιδανικό, για τις αξίες του ανθρώπου. Ο συλλογικός χαρακτήρας του αγώνα νοηματοδοτεί το συνολικό “υπάρχουμε”. Ο Camus υπερασπίστηκε τη γενναιοψυχία της εξέγερσης ως μόνη λύτρωση από το παράλογο και την υπερασπίστηκε τόσο από την εξουσία όσο και από τις “επαναστατικές ιδεολογίες” της εποχής του. Παραθέτουμε στη συνέχεια αποσπάσματα από μια αριετάραστη ως τώρα διμίλια που πραγματοποίησε το 1947 ο Camus με θέμα “ο καλλιτέχνης ως μάρτυρας της ελευθερίας”, αποσπάσματα αποκαλυπτικά της ελευθεριακής σκέψης του Camus.

O κόσμος γύρω μας είναι λάθος και μας ζητείται να κάνουμε κάτι για να τον αλλάξουμε. Τί όμως είναι λάθος; Εκ πρώτης όψης, αυτό μπορεί εύκολα να περιγραφεί: τα τελευταία χρόνια υπήρξαν πάρα πολλοί σκοτώμοι στον κόσμο και ορισμένοι προβλέπουν περισσότερους. Υπάρχουν τόσο πολλοί νεκροί που και η απόμονα ακόμα μας συνθίζει. Όμως αυτό δεν είναι κάτι καινούργιο. Η επίσημη ιστορία πάντα ήταν η ιστορία μεγάλων δολοφόνων και δεν είναι μόνο σήμερα που ο Κάιν σκοτώνει τον Άβελ. Η διαφορά είναι πως σήμερα ο Κάιν σκοτώνει τον Άβελ στο όνομα της λογικής και ύστερα απαιτεί να του δοθεί το παράσημο της λεγέωνας της τιμής.

Κατά τη διάρκεια των μεγάλων απεργιών του Νοέμβρη του 1947, οι εφημερίδες ανακοίνωσαν πως απήργησε και ο κύριος M. Desfourneaux, ο εκτελεστής της πόλης των Παρισίων. Κατά τη γνώμη μου, δεν δόθηκε αρκετή προσοχή στην απόφαση αυτού του συμπατριώτη μας. Τα αιγιαλάτα του ήταν ξεκάθαρα. Ζητούσε μπόνους για κάθε εκτέλεση, κάτι συνηθισμένο σε κάθε επιχείρηση. Πολύ σημαντικότερο, απαιτούσε να του δοθεί ο χαρακτηρισμός του δημόσιου λειτουργού. Ζητούσε από το κράτος την μοναδική τιμή που μπορεί αυτό σήμερα να προσφέρει στους τίμιους υπηρέτες του, το κύρος του δημόσιου υπάλληλου. Έτσι φτάνει στο τέλος του, παρά το βάρος της ιστορίας, ένα από τα τελευταία ελεύθερα επαγγέλματα.

Στους καιρούς των βαρβάρων, ένα φωτοστέφανο τρόμου κρατούσε τον δήμο σε απόσταση. Ήταν ο άνθρωπος που, εξ ορισμού, διέκοπτε βίαια το μιστήριο της ζωής και της σάρκας. Ήταν ένα όργανο τρόμου και το γνώριζε. Και αυτός ο τρόμος την ίδια στιγμή καθαγίαζε την αξία της ανθρώπινης ζωής. Σήμερα είναι απλά ένα όργανο ντροπής. Κάτω απ’ αυτές τις συνθήκες, διαθέτει το αναμφισβήτητο δικαίωμα να απαιτεί να μην τον αντιμετωπίζουν πλέον ως τον φτωχό συγγενή που τον κρύβουν στην κουζίνα γιατί τα νύχια του είναι βρώμικα. Σε έναν πολιτισμό όπου η δολοφονία και η βία είναι θεωρητικά συστήματα και σε λόγο θα είναι θεσμοί, ο δήμος έχει κάθε δικαίωμα να ενταχθεί στις τάξεις των διοικητικών υπαλλήλων. Είναι αλήθεια πως εμείς οι γάλλοι έχουμε μείνει λίγο πίσω. Σχεδόν παντού στον υπόλοιπο κόσμο οι δήμοι έχουν ήδη τοποθετηθεί σε θέσεις υπουργών. Απλά, αντικατέστησαν το τσεκούρι του δήμου με την υπουργική σφραγίδα.

Όταν ο θάνατος γίνεται ζήτημα στατιστικής και διαχείρισης, αυτό σημαίνει πως και η ζωή γίνεται αφηρημένη. Η ζωή του κάθε ανθρώπου δεν μπορεί παρά να γίνεται αφηρημένη όταν κάποιος προσπαθεί να την προσαρμόσει σε μια ιδεολογία. Το δυστύχημα είναι πως βρισκόμαστε σε μια εποχή ιδεολογιών, και μάλιστα ιδεολογιών ολοκληρωτικών, δηλαδή ιδεολογιών τόσο σύγουρων για τον εαυτό τους και την μακρόβια αλήθευση τους που βλέπουν την σωτηρία του κόσμου μόνο κάτω από την κυριαρχία τους.

(...) Ναι, όλα αυτά είναι λογικά. Όταν κάποιος θέλει να ενοποιήσει όλο τον κόσμο στο όνομα μιας ιδεολογίας, δεν υπάρχει άλλος τρόπος παρά να μεταρέψει τον κόσμο σε κάτι τυφλό, άσφρα και κουφό όπως η ίδια η ιδεολογία. Δεν μπορεί παρά να κόψει τις ρίζες που δένουν τον άνθρωπο με τη ζωή και την φύση. Δεν είναι τυχαίο που μετά τον Ντοστογιέφσκη δεν υπάρχουν τοπία στη σημαντική ευρωπαϊκή λογοτεχνία. Δεν είναι τυ-

χαίο που τα σημαντικά βιβλία του σήμερα δεν ασχολούνται με τα χρώματα της καρδιάς και τις αλήθειες του έρωτα, αλλά ο ενθουσιασμός γεννιέται μόνο με κατηγορίες, δίκες, δικαστές. Αντί ν’ ανοίγονται παράθυρα στην ομορφιά του κόσμου, ο καθένας τα σφαλίζει προσεκτικά στον πόνο της μοναξιάς. Δεν είναι τυχαίο που ο φιλόσοφος που εμπνέει σήμερα την ευρωπαϊκή σκέψη είναι αυτός που έγραψε πως μόνο η σύγχρονη πόλη επιτρέπει στο πνεύμα να αποκτήσει συνείδηση του εαυτού του, φτάνοντας στο σημείο να πεί πως η φύση είναι αφηρημένη και πως συγκεκριμένη είναι μόνο η λογική. Αυτή είναι, σε συντομία, η σκέψη του Χέγκελ και αυτή είναι η αφετηρία μια τρομακτικής περιπέτειας της σκέψης που καταλήγει στον αφανισμό των πάντων. Στο μεγάλειόν τους φάσμα της φύσης, αυτά τα μεθυσμένα πνεύματα βλέπουν μονάχα τους εαυτούς τους. Η απόλυτη τύφλωση. Γιατί να πάμε παραπέρα; Όσοι γνώρισαν τις ερειπωμένες ευρωπαϊκές πόλεις έρεουν καλά σε τι αναφέρομα. Σκύβουν περήφανα, προσφέροντας την εικόνα αυτού του άσφρου κόσμου, όπου τα φαντάσματα περιπλανούνται σε μια μονότονη αποκάλυψη, αναζητώντας τη χαμένη φιλία με τους ανθρώπους και τη φύση. Η μεγάλη τραγωδία του δυτικού ανθρώπου είναι πως οι δυνάμεις της φύσης και της φιλίας δεν παρεμβαίνουν πλέον στην ανάπτυξή του. Οι ρίζες του είναι κομμένες, τα χέρια του μαραζώνουν, αρχίζει να ταυτίζεται με τις κρεμάλες που του υπόσχονται. Τουλάχιστον όμως, έχοντας φτάσει σε αυτό το ύψος παραλογισμού, δεν υπάρχει τίποτα που να μας εμποδίζει από το να αποκαλύψουμε την απάτη αυτού του καλλιτέχνης, είτε του αρέσει είτε όχι, αποτελεί τμήμα του, και από τη φύση του αποτελεί εχθρό των αφηρημένων ειδώλων που θριαμβεύουν σήμερα, είτε αυτά είναι εθνικά είτε αντάρτικα. Και είναι εχθρός τους όχι στο όνομα της ημικής ή της αρετής, όπως μερικοί υπανίσσονται με περίσση πανούργια. Το ανθρώπινο πάθος γι’ αυτό που είναι μοναδικό στον άνθρωπο είναι που ωθεί τον καλλιτέχνη να απορρίπτει με βδελυγμά κάθε υπόθεση που ντύνει τη γύμνα της με ό,τι έχει πωχεύσει περισσότερο στη λογική (...).

Το έργο της τέχνης, από το απλό γεγονός της ύπαρξης του, αρνείται την κυριαρχία της ιδεολογίας. Μια από τις κατευθύνσεις της μελλοντικής ιστορίας θα είναι ο αγώνας ανάμεσα στους καλλιτέχνες και τους κατακτητές. Κάποτε είχαν τον ίδιο στόχο. Η πολιτική δράση και η καλλιτεχνική δημιουργία είναι τα δύο πρόσωπα της ίδιας εξέγερσης ενάντια στην αταξία του κόσμου, η ίδια επιθυμία για ενοποίηση του κόσμου. Για πολύ καιρό ο στόχος του καλλιτέχνη συνδυαζόταν με αυτόν των πολιτικών κινημάτων (...) αλλά με την είσοδο των βασισμένων στην τεχνολογία ιδεολογίων της αποτελεσματικότητας, οι επαναστάτες έγιναν κατακτητές και τα δύο ρεύματα της σκέψης διαχωρίστηκαν. Αυτό που επιζητεί ο κατακτητής ή αριστερά ή δεξιά δεν είναι η ενότητα - κάτι υπεράνω της αρμονίας των αντιθέτων - αλλά ο ολοκληρωτισμός, η εξαφάνιση των διαφορετικών. Ο καλλιτέχνης διακρίνει εκεί όπου ο κατακτητής ισοπεδώνει. Ο καλλιτέχνης που ζει και δημιουργεί στο επίπεδο της σάρκας και του πάθους γνωρίζει πως τίποτα δεν είναι απλό και πως ο άλλος υπάρχει. Ο κόσμος του καλλιτέχνη είναι ένας κόσμος ζωντανού διαλόγου και κατανόησης. Ο κατακτητής θέλει ο άλλος να μην υπάρχει, ο κόσμος του είναι ένας κόσμος με αφέντες και δούλους, αυτός ακριβώς στον οποίο ζούμε. Δεν γνωρίζω ούτε ένα σπουδαίο έργο που να βασίστηκε μόνο στο μίσος, ενώ όλοι μας έχουμε

ζήσει τις αυτοκρατορίες του μίσους. Σε μια εποχή που ο κατακτητής, λόγω της ίδιας της λογικής της σύμπειροφοράς του, γίνεται αστυνομικός και εκτελεστής, ο καλλιτέχνης πρέπει να είναι ανυπότακτος. Αντιμέτωπος με τη σημειωτή πολιτική, ο καλλιτέχνης μπορεί να έχει μονάχα μια συνεπή στάση - αλλιώς θα πρέπει να παραιτηθεί από την τέχνη - την άρονη σημαίνει. Δεν επιτρέπεται να γίνει συνεργός αυτών που χρησιμοποιούν τα μέσα και τη γλώσσα των σύγχρονων ιδεολογιών. Γ’ αυτό είναι γελοίο να ζητείται από τον καλλιτέχνη συμμετοχή και δικαιολόγηση. Από την ίδια του τη λειτουργία, ο καλλιτέχνης είναι μάρτυρας της ελευθερίας και ορισμένες φορές πληρώνει ακριβά γι’ αυτό. Από την ίδια τη λειτουργία είναι δεσμευμένος με το βάθος της ιστορίας, εκεί όπου ασφυκτά η ανθρώπη σάρκα. Ο κόσμος είναι αυτός που είναι και ο καλλιτέχνης,

8
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ 5ης ΓΕΝΑΡΗ ΤΟΥ 1998 ΤΟΥ EZLN

Chiapas: ο πόλεμος προ των πυλών

Αδέρφια,
ο EZLN έχει να πει τα εξής:

1) Η μεξικάνικη κυβέρνηση, αφού διέταξε τη μαζική σφαγή 45 ινδιάνων tzotzil της κοινότητας Ακτεάλ, αποφάσισε να διακόψει τον διάλογο με τον EZLN, παραβιάζοντας τον ομοσπονδιακό νόμο της 11ης Μάρτη του 1995 για το διάλογο, την ειρήνευση και την αξιοπρεπή ειρήνη στην Chiapas, ξεκινώντας από την 1η Γενάρη του 1998 την καταδίωξη μελών και συμπαθούντων του EZLN.

2) Εκτελώντας εντολές του ανώτατου διοικητή του (του Ernesto Zedillo Ponce de León) ο ομοσπονδιακός στρατός πραγμάτωποις επίθεση ενάντια στον EZLN με σκοπό να προκαλέσει ένοπλες συμπλοκές.

Με τη δικαιολογία της "υποβοήθησης" των εργασιών της γενικής εισαγγελίας για την διερεύνηση του εγκλήματος στο Ακτεάλ και για την εφαρμογή του ομοσπονδιακού νόμου περί όπλων και εκρηκτικών, οι δυνάμεις της κυβέρνησης πραγματοποίησαν επιδρομές εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά από τον τόπο του εγκλήματος, απειλώντας ζαπατιστικές κοινότητες. Τα ακόλουθα είναι μερικά παραδείγματα από αυτές τις προκλήσεις της κυβέρνησης:

α) Την 1η Γενάρη του 1998 ο κυβερνητικός στρατός επιτέθηκε στην κοινότητα Yalchilpic του δήμου Αλταμιράνο όπου κατοικούν, ινδιάνοι tzeltal. Κατέστρεψε και έκλεψε τα υπάρχοντα των ινδιάνων του χωριού και "ανακάλυψε" ένα υποτιθέμενο οπλοστάσιο. Σύμφωνα με τις αρχές, αυτό το οπλοστάσιο ανήκε στον EZLN. Δεν είναι έτοι.

β) Την ίδια μέρα, 1η Γενάρη του 1998, στην κοινότητα tzeltal San Caralampio του δήμου Οκοσίνγκο, ομοσπονδιακές δυνάμεις συνέλαβαν τον τοπικό υπεύθυνο του EZLN, τον Manuel Morales Cruz, κατηγορώντας τον πως είχε ένα όπλο.

γ) Στις 3 Γενάρη του 1998, όπως ανακοινώθηκε την ίδια μέρα στο όνομα της CCRI-CG του EZLN από τον κομαντάντε Νταβίντ, μια ομάδα ειδικών δυνάμεων του ομοσπονδιακού στρατού εγκαταστάθηκε για 17 συνεχείς ώρες στην κοινότητα tojolabal Realidad (εφαρμόζοντας τους στρατιωτικούς ελιγμούς "ανάπτυξης και περικύκλωσης"). Κατά τη διάρκεια της επιχείρησης, ο στρατός κακοποίησε ινδιάνους του χωριού, ανακρίνοντάς τους με φυσικές απειλές σχετικά με την διεύθυνση της γενικής διοίκησης των ζαπατιστών, την τοποθεσία των στρατόπεδων των εξεγερμένων και υποτιθέμενες κρυψώνες όπλων. Οι στρατιωτικοί αποσύρθηκαν περίπου στις 11 το βράδυ.

δ) Την ίδια μέρα, 3η Γενάρη του 1998, κι ενώ η γραμματεία εθνικής άμυνας αρνιόταν την κατάληψη χωριών, ομοσπονδιακές δυνάμεις κατέλαβαν την κοινότητα tzeltal Morelia. ερεύνησαν σπίτια και απειλήσαν τους κατοίκους. Στις 12 τα μεσάνυχτα αποσύρθηκαν. Μερικές ώρες αργότερα, τέσσερις κάτοικοι της Morelia συνελήφθησαν και βασανίστηκαν στον δρόμο προς το

Αλταμιράνο. Τους ανέκριναν ρωτώντας τους που βρίσκονται διοικητές των ζαπατιστών, στρατόπεδα και κρυψώνες όπλων. Αυτό το γεγονός καταγγέλθηκε επίσης στην ανακοίνωση του κομαντάντε Νταβίντ και επιβεβαιώθηκε πλήρως από τους κατοίκους της Morelia και της Aldama. Στη Realidad και την "10 Απρίλη" εντοπίστηκαν ανάμεσα στις ομοσπονδιακές δυνάμεις κουκουλοφόροι που οδηγούσαν τις μονάδες εφόδου.

ε) Στις 5 Γενάρη του 1998, στην κοινότητα tzeltal "10 Απρίλη", επίσης στον δήμο Αλταμιράνο, επανέλαβαν την επίθεση που είχαν πραγματοποίησε στη Morelia και τη Yalchilpic.

στ) Στις 5 Γενάρη του 1998, ενώ η μεξικάνικη κυβέρνηση αρνιόταν πως υπήρχε επίθεση ενάντια στον EZLN, δυνάμεις εφόδου του ομοσπονδιακού στρατού επιχείρησαν να καταλάβουν το χωριό tzotzil Aldama στον δήμο San Andrés Sacam'chèn de los Pobres. Στις πρωινές ώρες αναπτύχθηκαν σε σχηματισμό "V" (που χρησιμοποιείται για την πρώτη επαφή με τον αντίπαλο), με την υποστήριξη ελαφρών πυροβόλων και μαχητικών ελικόπτερων. Οι ομοσπονδιακοί προχώρησαν προς το χωριό, όπου απωθήθηκαν από τους κατοίκους, όλοι τους ινδιάνοι πολίτες. Οι στρατιωτικοί δεν αποσύρθηκαν παρά μόνο αργά το βράδυ της ίδιας μέρας.

γ) Οι προηγούμενες ενέργειες των ομοσπονδιακών δυνάμεων έχουν τα ακόλουθα κοινά γνωρίσματα:

α) Είναι ενάντια σε οικισμούς διακηρυγμένα ζαπατιστικά και ενάντια σε θέσεις όπου υποτίθεται πως υπάρχουν εξεγερμένες δυνάμεις του EZLN. Στο Yalchilpic, το San Caralampio, την "10 Απρίλη" και την Aldama ζουν βάσεις στήριξης του EZLN. Η ζαπατιστική μαχητικότητα της Realidad και της Morelia είναι γνωστή σε παγκόσμιο επίπεδο, αφού αποτελούσαν δύο από τα πέντε σημεία της 1ης Διπειρωτικής Συνάντησης για την Ανθρωπότητα κι ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό.

β) Οι δυνάμεις του στρατού οδηγήθηκαν στα σημεία των επιθέσεων από μέλη του PRI, που συμμετέχουν στις διάφορες παραστρατιωτικές συμμορίες στην Chiapas. Η συμμετοχή πολιτών "οδηγών" απο-

τελεί μια σταθερά σε αυτές τις επιχειρήσεις. Αυτοί οι "οδηγοί" αναγνωρίστηκαν ως μέλη του PRI και παραστρατιωτικών ομάδων στις περιπτώσεις του Yalchilpic, της Morelia και της Aldama. Στη Realidad και την "10 Απρίλη" εντοπίστηκαν ανάμεσα στις ομοσπονδιακές δυνάμεις κουκουλοφόροι που οδηγούσαν τις μονάδες εφόδου.

γ) Οι ομοσπονδιακές δυνάμεις που προέλαυσαν επιδιώκοντας τη σύγκρουση ήταν μικρές (60 με 90 άτομα) αλλά είχαν αεροπορική υποστήριξη ενώ σε κοντινή απόσταση βρίσκονταν μεγάλες δυνάμεις Εράρας. Στην περίπτωση της Realidad, σχεδόν 3.000 στρατιώτες περίμεναν (σε όλη τη διάρκεια της παραμονής του στρατού στην κοινότητα στις 3 Γενάρη) σε αλάντη της παλιάς Guadalupe Terereas για αερομεταφορά σε περίπτωση που θα πετύχαινε η επιδιωκόμενη σύγκρουση να είναι "όλα ήσυχα", ενώ αναφέρεται στις πληροφορίες και τις καταγγελίες ενάντια στις παράνομες ενέργειες της ως "ανεύθυνες φήμες". Η κυβέρνηση προσπαθεί να υπονομεύσει την αξιοπιστία των οργανώσεων υπεράσπισης ανθρώπινων δικαιωμάτων, της Εθνικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης, της επισκοπής του San Cristóbal, του EZLN και των εργάζομενων στα μέσα ενημέρωσης. Η περίπτωση της επιχείρησης της 3ης Γενάρη ενάντια στην Realidad αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα.

δ) Στη μέση αυτής της επίθεσης, ο κύριος Ernesto Zedillo Ponce de León επέλεξε να θυσιάσει τον Emilio Chayffet και τον απομάκρυνε από τη γραμματεία της κυβέρνησης, ώστε να καθησυχάσει τις πανεθνικές και διεθνείς διαμαρτυρίες για τη σφαγή στο Ακτεάλ. Με προφανώς διεθνή παραλήπτη, ο Zedillo αλλάζει το όνομα αλλά όχι τη στρατηγική για τη Chiapas.

ε) Στην περίπτωση της σφαγής στο Ακτεάλ, το μόνο που έκανε ο ομοσπονδιακός στρατός ήταν να βοηθήσει στη συγκάλυψη των άμεσων υπεύθυνων της σφαγής, οι οποίοι κυκλοφορούν ατιμώρητοι

Για τον καινούργιο γραμματέα της κυβέρνησης, η χειρότερη σφαγή των τελευταίων 30 χρόνων του Μεξικού είναι απλά "το δέκατοπέμπτο βίαιο επεισόδιο στο Chenalhó", το οποίο προκλήθηκε "από συγκρούσεις που υπάρχουν στην περιοχή" και είναι τμήμα "ενός πολέμου ανάμεσα σε φτωχούς".

γ) Η απόφαση της κυβέρνησης να μην τηρήσει τα όσα υπογράφηκαν από εκπροσώπους της στο San Andrés επιβεβαιώθηκε από τον γραμματέα της κυβέρνησης που τώρα μιλά για "προτάσεις" και όχι για συμφωνίες, υποστηρίζοντας πως η εκπλήρωση του San Andrés θα οδηγούσε σε βαλκανοποίηση της χώρας και πως το πρόβλημα με την εκπλήρωση τους είναι απλά ζήτημα νομικής διατύπωσης. Τρεις αλληλοαναριθμούνται σε μία: ο Zedillo δεν τηρεί αυτά που υπογράφει.

δ) Σε όλες τις δημόσιες εμφανίσεις του ο γραμματέας της κυβέρνησης δικαιολόγησε την παραβίαση του νόμου για τον διάλογο από τις ομοσπονδιακές δυνάμεις, λέγοντας πως είναι απαραίτητες για τον εντοπισμό των υπευθύνων της σφαγής στο Chenalhó. Δεν εξήγησε όμως γιατί οι κύριες επιχειρήσεις του στρατού πραγματοποιούνται ενάντια στον EZLN με την υποστήριξη των παραστρατιωτικών που υποτίθεται πως διώκει. Επιπλέον, ο κύριος γραμματέας της κυβέρνησης επανέλαβε την πρόθεση του κυρίου Zedillo για αφοπλισμό "όλων των ομάδων, άσχετα με τα αρχικά τους", συμπεριλαμβάνοντας και τον EZLN.

ε) Ο EZLN δεν θα αφοπλιστεί.

ζ) Μέχρι στιγμής, ο EZLN ελίσσεται για να αποφύγει τη σύγκρουση με τις ομοσπονδιακές δυνάμεις, όμως η καταδίωξη εναντίον μας συνεχίζεται και ανά πάσα στιγμή μπορεί να ξεκινήσουν ανάμεσα στις δυνάμεις μας και αυτές της κυβέρνησης.

η) Καλούμε όλες τις ανεξάρτητες πολιτικές και κοινωνικές οργανώσεις και τους πολίτες του Μεξικού να αποφύγουν την καταδίωξη στην κοινότητα Ακτεάλ. Επίσης, ζητάμε από όλους τους εργάζομενους στα μέσα ενημέρωσης να συνεχίσουν να ενημερώνουν άμεσα και με ακρίβεια την εθνική και διεθνή κοινή γνώμη.

Δημοκρατία! Ελευθερία!
Δικαιοσύνη!